

**9. ФРЕНСКА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ
„АЛФОНС ДЬО ЛАМАРТИН“**

гр. София, бул. „Патриарх Евтимий“ № 35,
тел.: 02/9308020, email: lycee@feg.bg

УТВЪРЖДАВАМ

д-р инж. Симона Ангелова
ДИРЕКТОР НА 9. ФЕГ
„АЛФОНС ДЬО ЛАМАРТИН“

**ПЛАН ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕ И
ТОРМОЗ В 9. ФРЕНСКА ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ
„АЛФОНС ДЬО ЛАМАРТИН“
ПРЕЗ УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА**

Въз основа на утвърдения със заповед №РД09-5906/28.12.2017г. „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование“

Политиката за превенция и интервенция на насилието и тормоза се основава на споделени ценности, философия, норми, правила и традиции за участие и взаимодействие на директора, педагогически и непедагогическия персонал, родителите, децата и учениците в изграждането на сигурна среда. Тя трябва да съдържа цели, да се базира на основни принципи и стратегии, очаквани резултати и отговорности за всички участници в процеса на училищното образование.

I. Основни цели на политиката за превенция и интервенция на насилието са:

1. Да създаде позитивна култура и климат в училището;
2. Да повиши осведомеността на всички участници в процеса на училищното образование, че насилието е неприемливо поведение;
4. Да разработи система за превенция, която създава условия за превантивна работа с класа и включва учениците в образователни дейности, семинари, работилници, които да ги запознават с различните форми на насилие и тормоз, да възпитават уважение и толерантност към различията, да развиват чувствителност към границите на другия, етика на взаимоотношенията, кое поведение е приемливо и кое — не, как да се реагира на неприемливо поведение, др.;
5. Да създаде система за интервенция като постоянно актуализира съществуващи правила и процедури във връзка с всяка една проява на насилие и тормоз, вкл. по отношение на идентифициране и сигнализиране;
6. Да създаде система за предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените в ситуациите на насилие и тормоз;
7. Да развие устойчива система за изграждане на капацитет у всички участници в образователния процес под формата на обучителни дейности, механизми за сътрудничество с други, външни за училището организации или институции и други.

II. Тези основни цели се реализират и базират върху следните специфични принципи:

1. Позитивна култура и психо климат;
2. Ефективно лидерство;
3. Прилагането на цялостен институционален подход;
4. Споделено разбиране за насилието и тормоза и последиците;

5. Подкрепя и мотивиране на децата и служителите, в т.ч. информиране, обучение и консултиране;
6. Въвеждане на образователни стратегии и дейности за превенция (вкл. мерки по информиране), които да развиват емпатия, уважение и сред учениците, изграждане на нулева толерантност към всички форми на насилие;
7. Системност и регулярност при вписване, изясняване и прилагане на мерки и последващи действия в случаи на насилие и тормоз;
8. Партньорство с родителите;
9. Непрекъсната оценка и проследяване на ефективността на цялостната политика за превенция и интервенция на насилие и тормоз.

III. Цялостната политика се реализира на равнище училище и на равнище клас, като на всяко едно от тези равнища се осъществяват дейности по превенция и интервенция (реакция).

Превенцията на насилие и тормоз включва комплекс от мерки, които имат за цел ограничаване и/или елиминиране на предпоставките и рисковите фактори, допринасящи за насилието. Превенцията поставя приоритет върху дейности на равнище клас, например създаване на правила на отношения в класа, морално възстановяване на щета, тематични дискусии, регулярно провеждани в часа на класа или по друго време. Дискусиите са възможност в класа да се поставят за обсъждане въпроси, които вълнуват или смущават учениците, като по този начин се създава пространство за мислене и отработване на агресията чрез говорене, разиграване на ситуации, тяхното обсъждане и съответно осмисляне и развиване на нови умения и модели за ненасилствени отношения и поведение.

Интервенциите включват отговора на институцията при възникнали ситуации на насилие и тормоз. Това са последователни действия и мерки, които целят спиране и разрешаване на възникнала вече ситуация на насилие, тормоз и криза и се реализират като отчитат индивидуалните потребности на всеки ученик, въввлечен пряко или косвено в ситуацията, като се прилага принципът на най-добрия интерес на ученика.

1. Стратегия за осигуряване на система от мерки за реализиране на сигурна образователна среда в 9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“, гр. София

1.1. Координационен съвет

Създаване на координационен съвет с ясни функции и делегирани отговорности, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с насилието и тормоза. Съветът се ръководи от заместник-директор, определен от директора и включва в състава си педагогически съветници, учител, ученик и родители.

1.2. Оценка на ситуацията

Оценката и анализирането на ситуацията са от значение за планирането на дейности за изграждане на сигурна образователна среда. Оценката съдържа описание на следното: До колко са запознати заинтересованите страни с темата за насилие и тормоз? Какви видове и форми на насилие и тормоз има в училището? Колко често те се проявяват? Къде са местата, на които най-често се случват? Кой са участниците? Как се е реагирано до момента? Какво следва да се предприеме, за да бъде реакцията ефективна?

Оценката се организира от ръководството на институцията и се осъществява от координационния съвет в началото на учебната година. За целта могат да се използват редица инструменти, като специални въпросници, дискусии с участието на цялата училищна общност и др.

Резултати от оценката и наличието на проблем се представя от координационния съвет и се обсъждат на тематичен педагогически съвет, на който участие могат да вземат всички заинтересовани страни. Резултатите могат да се обсъдят и на родителските срещи и в часовете на класа.

1.3. Изготвяне на едногодишен план за дейност на Координационния съвет

Планът за изпълнение се изготвя и реализира от координационния съвет и се утвърждава от директора с продължителност от една учебна година, като се актуализира в началото на всяка учебна година на базата на резултатите от „оценката на ситуацията“ и спецификата на образователната институция.

Той включва описание на всички дейности по превенция и интервенция на ниво институция и ниво клас. В плана са очертани срокове и отговорности по изпълнението на дейностите по превенция и интервенция на насилието и тормоза, като следва няколко задължителни стъпки – дейности по превенция и интервенция.

1.4. Планиране на дейности по превенция

1.4.1 Дейности по превенция и равнище институция.

- Наличие на етичен кодекс на училищната общност съгласно ЗПУО. Етичния кодекс на училищната общност включва всички участници в предучилищното и училищно образование.
- Внасяне на промени в Правилника за устройството и дейността на 9. ФЕГ при необходимост.
- Запазване на цялата училищна общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза.
- Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за превенция и справяне с насилието и тормоза.
- Информирание и актуализиране на информацията за наличните ресурси в общността съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза.

1.4.2 Дейности по превенция на ниво клас

- Учениците и учителят създават правила за поведение на класа.
- Обучителни дейности и работа с класа, в които водеща роля има учителят/
- класният ръководител. При работата на равнище клас следва да се прилагат всички форми на групово обучение, дискусии, решаване на казуси, ролеви игри, споделяне на опит, като се използват възможностите на учебната програма, вкл. Теми от глобалното, гражданското, екологичното, здравното, интеркултурното образование, часа на класа, извънкласни дейности и извънучилищни дейности. Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за насилието и тормоза и се работи за формирането у учениците на нагласи и социални умения за здравословно и ненасилствено общуване, емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.

- Използване на подход, ориентиран към учениците, на подхода за работа с връстници, осигуряване на условия за участие на учениците, които да станат естествените помощници при реализирането на дейностите по превенция.
- Провеждане на тематични родителски срещи при необходимост.

1.5. Планиране на дейности по интервенция

1.5.1 Дейности по интервенция на ниво институция

Дейностите по интервенция на ниво училище задължително се включват в Годишния план за дейността на 9. ФЕГ и се приемат на първия педагогически съвет за учебната година. Включват:

- Водене на дневник със случаи и процедури за управление на информацията. Дневникът със случаи се създава за целите на анализа и планирането на цялостна политика за превенция и интервенция на насилието и тормоза. В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация в утвърдения със заповед № РД09-5906/28.12.2017 г.
- **„Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование“**, при които е необходима и намесата на координационния съвет. В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, клас, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя. На базата на вписаните ситуации, координационният съвет извършва анализ и оценка на риска от продължаване на насилието и тормоза. Координационният съвет е отговорен за анализа и разпознаването на ученици, които участват и се въвличат в ситуации на насилие и тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието. От анализа координационният съвет дава становище за индивидуална работа по случай с ученик, което се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование, предлага мерки и конкретни **интервенции**, които могат да бъдат индивидуална, групово работа и др. Координационният съвет дава становище и насочва ученикът към допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете в риск. Дневникът се съхранява при педагогическите съветници.

- Инициране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби. При случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво, незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“ — ОЗД) и/или полицията. Уведомените институции започват проверка на сигнала по реда на „Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризис на интервенция“. Индивидуалната работа по случай с дете се осъществява интегрирано от мултидисциплинарен екип. При становище от координационния съвет в училището за инициране на работа по случай или ако не се свика „Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие и в риск от насилие, и за взаимодействие при кризис на интервенция“, педагогическият съветник следва да иницира работа по случай с детето в училището.

1.5.2. Дейностите по интервенция на ниво клас

Дейностите се отнасят до всички ситуации на насилие и тормоз според приетата класификация в утвърдения със заповед №.РД09-5906/28.12.2017 г. „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование“.

- Обсъждане между учениците и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели. последствията, както и възможните решения.
- Съвместни действия между класен ръководител или учител и педагогически съветник и включване на външни специалисти, при необходимост.
- Използване на посредник при разрешаване на конфликта.
- Провеждане на тематична родителска среща при необходимост.

1.6. Работа с родители

Включването на родителите е важна част от реализирането на цялостната политика и важно условие за нейната ефективност.

1.6.1. Партньорството с родителите по ниво превенция.

- Запознаване на родителите чрез публикувания на сайта на гимназията Механизъм за противодействие на тормоза между ученици в 9. ФЕГ, с оглед осъществяване на

информирано партньорско сътрудничество.

- Покана към родители, които да се включат, като представят своите професии, хобита, интереси, така че да направят видима връзката между образованието и приложението му в живота.
- Идентифициране на родители, които могат да бъдат посредници за осъществяване на връзка между училището и други организации и институции. Родителското съдействие може да има различни измерения, като: родители — специалисти от областта на помагащите професии, родители, изявили желание да се включат в групи за придружаване на определени групи деца по пътя от дома до училището и обратно, родители, изявили желание да бъдат посредници между училището и родителите или други организации и институции, когато това се налага.

1.6.2. Партньорството с родителите по ниво интервенция.

Във всички случаи е необходимо родителите на участващите в ситуацията на насилие или тормоз ученици да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от институцията действия за разрешаване на ситуацията.

III. Очаквани резултати

1. Разпознаване от целевата група на основните елементи и видове тормоз и насилие.
2. Формиране на пространство за открита работа с тормоза и агресивното поведение.
3. Благоприятна учебна среда за развитие на взаимоотношения, основани на взаимно уважение и зачитане на личността.
4. Подобрена комуникация и постоянна обратна връзка в училищната общност.
5. Ефективни умения на учениците за адекватно реагиране в ситуация на насилие и/или тормоз.
6. Работещ механизъм за реагиране при всяка проява на тормоз и насилие в училище.

IV. Отговорности и задължения

1. Всеки служител на училището е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на гимназията.

V. Годишен доклад

Въз основа на утвърдения със заповед №РД09-5906/28.І 2.2017 г. „Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование“ и Алгоритъм за прилагане на Механизма за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищно образование. Училищният координационен съвет в края на учебната година изготвя годишен доклад и препоръки за създаване на по-сигурна образователна среда до ръководството на училището. Годишният доклад се изготвя въз основа на анализа на педагогическите съветници на анкетите за изследване на тормоза в училище и водения от тях дневник. Годишният доклад се представя на Педагогическия съвет.